

Redaktor naczelny:
Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Biura redakcyi: ul. Kopernika 1. 7. I. piętro
otwarte od godziny 10 rano do godz.
1 w południe.
Biura administracyi: ul. Kopernika 7. parter
(sklep), otwarte od godz. 8 rano do 7
wieczorem bez przerwy.

PRZEDPŁATA NA „GAZETĘ NARODOWĄ”
wynosi:

mięsięcznie	1 zł. 50 ct.	3 zł.
kwartalnie	4 zł. 50 ct.	6 zł. 7 zł. 50 ct.
półrocznie	9 zł.	13 zł. 15 zł.

Numer kosztuje 6 ct.

GAZETA NARODOWA

wychodził w dwóch wydaniach: dla Lwowa o godzinie 8 rano — dla prowincyi o godzinie 7 wieczorem.

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE przyjmują: w
Lwowie: Administracja „Gazety Narodowej” ul.
Kopernika 7; w Parcu: C. Adam Cichorowski
38 rue de Varenne Paris; we Wiedniu: Haasen
stein & Vogler (Otto Mass) Wahlfischgasse 10 —
Rudolf Mosse Seilerstraße 2 — A. Oppel Grün-
angergasse 12 — M. Dukes Nachf.; Max. Augen-
feld & Emeric Lessner Wollzeile 6-8 — Schallek
Wollzeile 11 i J. Danneberg, II. Praterstr. 33;
w Hamburgu: A. Steiner; w Frankfurtu: n. M.
Haasenstein & Vogler i G. L. Danneberg & Comp.
w Warszawie: Reichmann & Freuder.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia z wycieczką na je-
dnoszpaltowy wiersz drukiem lub jego
miejsce 10 ct. — Naussane za wiersz lub je-
go miejsce 30 ct. — Głosy publiczne za wiersz
lub jego miejsce 50 ct. — Prywatne koresponden-
cja 3 ct. od wyrazu.

Z bieżącej chwili.

Lwów 16 września.

Car i cesarz niemiecki przypili do dostojników politycznych, wojskowych i marynarskich, — czy i do siebie przypili, niewiadomo. Na życzenie cara i cesarza byli hr. Bülow i hr. Lambsdorf zaproszeni do udziału w zjeździe, i obaj konferowali z sobą i z monarchami — ale o czem, także niewiadomo; a co do rozmów obu cesarzy jest tylko domysł, że nie pominieli sprawy anarchizmu. Zresztą Bülow i Lambsdorf byli w tem kłopotliwym położeniu, że są przedstawicielami odrębnych przymierzy, więc nie wielką mieli swobodę.

Prasa pruska domysla się, że przecież musiano pod Gdańskiem o bardzo ważnych rozprawach zjechać, zjazd ten przypada bowiem po między widzeniem się cara z królem angielskim a podróżą jego do Francyi, stoi przeto pośredku przeszłych i przyszłych wypadków. Prasa ta cieszy się, że od prasy rosyjskiej Niemcy nigdy nie słyszeli tylu karesów co teraz, wszak *Petersb. Wiedomosti*, więc organ cara, przebąkał nawet o przymierzu rosyjsko-niemiecko-francuskim; tylko ten się martwi, że uczyniła to prasa rosyjska na wyrażnie rozkaz naczelnej cenzury. Jakoż w chwili, gdy car z pod Gdańska odpływał, tesaime *Petersb. Wied.* z powodu księcia Czarna porządnie zadzwierżył sobie z polityki ces. Wilhelma, pisząc, że właśnie ks. Czarn odniósł świetne zwycięstwo w Berlinie, był bowiem w tem położeniu, w którym „mądrzejszy ustępuje”; ks. Czarn pominął się za Taku. W końcu sztycherca powiada organ cara: „Nie należało pozwolić księciu pokutnikowi wyśladowania w Genui, powinno się było powiedzieć go aż do Hamburga, i gdyby tam tak nie w czas „zachorował”, można go było poprostu żandarmanami sprowadzić do Berlina i odbyć, kolan” (tj. bicie pokłonów przed cesarzem niemieckim).

Nareszcie jednak przemówił sam cesarz Wilhelm o zjeździe pod Gdańskiem, gdy po odpłynięciu cara wjechał do Gdańska z taką paradą, jak gdyby po raz pierwszy stawał w mieście, które dotąd przeboleć jeszcze nie może owych złotych czasów, jakich zażywała pod tarczą Orła polskiego. I przemówił cesarz do naczelnego burmistrza:

„Przybywam właśnie z wielce znamiennej spotkania z moim przyjacielem, cesarzem Rosyi, którego przebieg odbył się ku obopólnemu najzupełniejszemu zadowoleniu i któremu na nowo niezłomnie utwierdza się przekonanie, że na długie czasy będzie ludom pokój zachowany. To też po tym fakcie lżej mi na sercu, gdy wjeżdżam w mury tego starego, pięknego miasta handlowego”.

Niemcy potrzebują pokoju, i dzięki carowi pokój jest zapewniony — spadł mi ciężki kamień z serca! — to jest sens naczelnej ustępu mowy cesarza. Cesarz jest w łaskach u cara — czego hr. Bülow nie śmiał wypowiedzieć w artykule *Nordd. Allg. Ztg.* na powitanie cara, to wypowiedział cesarz na jego pożegnanie. Zresztą cesarz podniósł swoje zabiegi o podziwianie upadającego Gdańska i zapowiedział dalsze starania, dodając: „A wy już mnie dość długo znacie, aby wiedzieć, że jeśli co przedsięwziął, to też przeprowadzę”.

Podobnie jak po zamordowaniu króla Humberta krąży teraz, po zamordowaniu Mac-Kinleya wiadomości, iż pomiędzy mocarstwami wymienione zostały noty w sprawie zwołania międzynarodowej konferencji przeciw anarchizmowi. Wiadomości te można uważać za bardzo prawdopodobne, gdyż środki prewencyjne, zastosowane przez poszczególne państwa po zamachu na króla Humberta okazały się niewystarczającymi, a zamordowanie Mac Kinleya wykazało dowodnie, że nie tylko ukoronowane głowy, ale w ogóle wszyscy naczelnicy państw są celem nienawiści anarchistów. Po zgonie Humberta gabinety europejskich mocarstw nawiązały wprawdzie między sobą ożywioną korespondencję, ale do zwołania projekto wanej, międzynarodowej konferencji ostatecznie nie przyszło i jedynie państwa projektowały postanowienie podwojenia baczności i dozoru nad anarchistami, oraz postanowienie wprowadzenia ewentualnych zmian w przepisach kodeksów karnych co do zbrodni anarchistów. Ponadto objawiły europejskie gabinety gotowość wzajemnego pomagania sobie w dozorowaniu podejrzanych osób i w ogóle w podejmowaniu środków ostrożności przeciw niebezpieczeństwu anarchizmu. Przypadałoby, że wszystkie rządy okazałyby najlepszą chęć przedsięwzięcia wszystkiego, co by mogło zmniejszyć to niebezpieczeństwo, ale niestety na chęciach się skończyło i niczego nie przedsięwzięto. Podobnie jak po zamordowaniu króla Humberta, tak i teraz po zamordowaniu Mac Kinleya podnoszą się z wielu stron najrozmaitsze zarzuty przeciw policjom; czy są one słuszne, wątpić można; żadna czynność policyjna, ani żadne t. zw. środki bezpieczeństwa nie powstrzymują, a tem mniej nie wypędziły anarchistów. Do tego potrzeba zupełnie innych, powiedzmy otwarcie, drańskich, międzynarodowych zarządzeń, aby wypłenić to niebezpieczeństwo naszej epoki. Jak donoszą, rządy państw europejskich gotowe są do wzięcia udziału w międzynarodowej konferencji przeciw anarchizmowi, lecz pragnęłyby, aby inicjatywa do niej wyszła od rządu Stanów Zjednoczonych.

Niezawodną zastęgą hr. Gólurowskiego — piszą *Kraj* — jest, że ostatnimi czasy zwrócił baczniejszą uwagę na wychodźstwo z Galicyi do Brazylii i Argentyny. Przedtem dyplomatyczne i konsularne zastępstwo Austrii w południowej Ameryce było o tyle niedostateczne, że brakowało tam na posadach wyższych w poselstwie i w konsulacie ludzi, więcej obznajomionych z stosunkami ludności polskiej. Ocenie jest postęmem austro-węgierskim w Argentynie (Buenos Ayres) hr. Koziebrodzki, zaś w Brazylii Kuczyński. Odkąd ci funkcjonariusze tam urzędują, zmniejszyły się też znacznie skargi na wyjazd wychodźców przez agentów i przedsiębiorców osiedlania, a zwłaszcza prawie ustały konflikty, dawniej dość częste, wychodźców z organami miejscowych władz rządowych.

W wiedeńskim dzienniku wszechniemieckim *Ost Deutsche Rundschau* ukazała się wiadomość, że w Buenos Ayres znajduje się „jeniec rządu argentyńskiego” — rzekomo „chory”, major austriacki Stanisław Krzysztofek, osadzony w tamtejszym *manicomio* (domu dla obłąkanych) przy Calle Vieytes nr. 301. Major ten przybył do Buenos Ayres, ażeby uporządkować spadek po swo-

im bracie, kupcu hurtownym Julianie Krzysztofku, a gdy odkrył wielkie oszustwa przy przetwarzaniu spadkowej i chciał podjąć dochodzenie karne przeciwko oszustom, został aresztowany. Dnia 13 marca w nocy miano nawet spełnić zamach na jego życie, a gdy ten się nie udał, uwięziono go, by go uczynić nieszkodliwym, następnie zaś csadzono w domu waryatów. W sprawie tej miał interweniować poseł Kuczyński — ale bez skutku. Pismo zapewnia, że Krzysztofek, oficer nadzwyczaj inteligentny, jest zupełnie zdrow umysłowo i cielesnie. Sprawa ta wymaga wyjaśnienia.

Najnowszy galicyjski przemysłowiec.

Pan Maksymilian Potworowski właściciel majątności Prochy w Wielkopolsce, ogłasza w *Dzienn. Pozn.* następujący list:

Na wiosnę b. r. starałem się o kupca na Prochy i zgłosił się między innemi pan Antoni Szczepkowski z Galicyi. Przyjechałszy do Proch opowiadał mi, że ojciec jego pochodzi z Księstwa, które przed czterdziestu laty opuścił, on sam urodził się w Księstwie, obydwa są poddani pruskimi, sprzedali dobra Stupnicę w Samorbskim i inąż zamiar okupienia się w Księstwie. Pan Szczepkowski dodał, że właśnie Prochy byłyby dla nich pożądanym kupnem, dla łatwego połączenia z Poznaniem i dla wspomnień, które ojciec wiązał z okolicą grodzką, w której dawniej mieszkał.

Szczegóły te oszczędzi typowo polska pana Szczepkowskiego, wzbudziła zaufanie; pomimo to, ponieważ był nam zupełnie nieznan, mój brat Jan Potworowski z Parzęczewa, obecny naszymi rozmowami, oświadczył, że przed zawarciem dalszych układów musimy mieć zapewnienie, że Prochy nigdy nie odesprzeda kolonizacyi. Pan Szczepkowski podając rękę memu bratu *szczęśliwym słowem* honoru, że z instytucyą żadnych nie ma stosunków. Razem z p. Szczepkowskim przyjechał do Proch kupiec Maurycy Kristeller z Frysztaku na Śląsku. Nie dziwiłem się jego obecności, przekonawszy się przedtem z listów, że jest agentem p. Szczepkowskiego, poszukuje dla niego kupna majątku i inne dobra w Księstwie mu ofiarował.

Ponieważ cena z dotychczas podanych była najwyższą, warunki wypłaty bardzo korzystne, zjechałem się 25 czerwca w Grodzisku z p. Szczepkowskim, w celu zawarcia notaryalnego kontraktu. Obecni byli mój brat i hrabia Marcei Czarniecki z Rakoniewic, którzy powtórnie prosili p. Szczepkowskiego, ażeby oświadczył, że nie ma stosunków ani z komisją kolonizacyjną, ani z osobą prywatną obcej narodowości. P. Szczepkowski zaprzeczył temu kategorycznie, oświadczył, że kupując z ojcem Prochy, żeby po koczowniczym życiu, stałe osiedlić na wsi.

Żądaliśmy wtedy od p. Szczepkowskiego, aby w kontrakcie dał mi prawo odkupu albo prawo pierwszeństwa na lat kilka, i żeby podpisał w kontrakcie karę konwencyonalną 50.000 m. w razie, gdyby w przeciągu lat pięciu sprzedał Prochy osobie nie dającej dostatecznej gwarancyi.

Pan Szczepkowski oświadczył, że oświadczenie podpisałby te warunki, lecz zależnym jest od ojca, który daje pieniądze, a więc zdania jego zasięgnąć musi, prosił zatem o odroczenie

zawarcia kontraktu na dni kilka. Pan Szczepkowski wydawał się bardzo burzonym, i byliśmy pewni, że pozornem i bezpodstawnem podejrzeniem wyrzadziliśmy mu krzywdę. W kilka dni potem odebrałem telegram z Matienbada: „abstrahire”, a wkrótce listy od ojca i syna, z których tylko pierwszy, jedynie ważny, przytaczam:

„Szanowny Panie Hrabio! Po odebraniu relacyi mego syna, przyszedłem do tego przekonania, że przy tak krytycznych i politycznych stosunkach, jakie obecnie są w Poznańskim, wole pozostać tutaj w naszej wolnej Austrii. Życzyłbym sobie bardzo, żeby mój syn w jego rodzinnym powiecie z naszej szerokiej polski kawałek ziemi miał, lecz zastanowiwszy się nad wypisanymi punktami i nie wiedząc, co nam Pan Bog w rok lub dwa zesała może, muszę, jak już telegramem doniosłem z kupna Prochów i w ogóle z okupienia się w Poznańskim zrezygnować. Jeszcze jako przestroję choć tylko nadmienię, że podobno w Prusach, jeżeli jakie osobne warunki nie są wpisane w kontrakcie, tylko na osobnych dodatkach dołączone, nie są prawne. Przy tej sposobności załączam wyraz szacunku. Jan Szczepkowski.”

List ten utwierdził mnie w przekonaniu, że panu Szczepkowskiemu wyrzadziliśmy krzywdę i odrzuciłem niepotrzebnie dobrego kupca; nie mogłem zresztą przypuścić, ażeby komisja kolonizacyjna sprowadzała tajnych agentów aż z Galicyi i tak znaczne im powierzała sumy. Poleciłem zatem panu K. Swiniarskiemu z Poznania, ażeby rozpoczął ponowne układy, zarazem jednak, chcąc mieć wszelką pewność, kazałem mu zasięgnąć bliższych wiadomości o panach Szczepkowskich. Znane biuro Schimmelpfening w Berlinie potwierdziło wszystko, co mówił pan Antoni Szczepkowski o sobie i ojcu, potwierdziło to zwłaszcza, że są ludźmi majątnymi. Upewniony mnie też dwa listy, które odebrał pan Swiniarski. W jednym z nich pisał pan Kristeller:

„Nach allem dem begreife ich nicht, wie Herr Graf Potworowski einen solchen guten Käufer, wie v. Szczepkowski einer war, konnte von Graetz wegfahren lassen, ohne das Geschäft abgeschlossen zu haben, zumal v. Szczepkowski in jeder Beziehung entgegenkommend war und sein Ehrenwort gegeben hatte, so lange er lebe, solle Prochy nie in deutsche Hände kommen. Dieses musste genügen, denn so war es in Prochy vereinbart worden.”

W drugim liście z Kaiserslautern pisał p. Antoni Szczepkowski: „Również proszę nadmienić, że ja przy kupnie w żadne zmiany już się nie wdaję, ponieważ *raz dane słowo powinno wystarczyć*”.

Dnia 27 lipca zjechał się w Poznaniu u p. K. Swiniarskiego, gdzie nie zastałem p. Antoniego, lecz w towarzystwie Kristellera p. Jana Szczepkowskiego. Widok jego rozprószył do reszty dawniejsze posądzania i wobec tego starca 78-letniego, którego powierzchowność i zachowanie mogły ceść wzbudzić, nie śmiałem ponownie zastrzeżać pierwszego kontraktu.

Tego dnia jeszcze podpisałmy akt notaryalny. D. 11 sierpnia przyjechał do Proch p. Antoni Szczepkowski, załatwił wszelkie formalności i oświadczył, że 15 lub 16 do Proch się sprowadzi. D. 14 nastąpiło przewłaszczenie w Kościanie; zjechał na nie sam pan Jan Szczepkowski — a nazajutrz, zamiast p. Antoniego Szczepkowskiego, przyjechali do Proch delegaci komi-

sy kolonizacyjnej, przedstawiając rządzący kontrakt notaryalny, na mocy którego sprzedał p. Jan Szczepkowski Prochy komisji kolonizacyjnej.

Wróciwszy po kilkuniedniowej wycieczce, przedsięwziętej zaraz po przewłaszczeniu, zastałem dwa listy. Jeden z nich dosłownie przytaczam: „Kościan 14 sierpnia. Wielmożny Panie Hrabio! Przez okoliczności jestem zmuszony Prochy odsprzedać i powiadomiam niniejszem Wielmożnego Pana, że nabyte prawo kupna przechodzi na kolonizacyę. Z szacunkiem Jan Szczepkowski”.

Drugi również z Kościana i również 15 pisanym, a więc zaraz po przewłaszczeniu, zaczyna się: „Die Königliche Ansiedlungs Kommission hat vom Herrn Johann von Szczepkowski das Rittergut Prochy erworben. Die Auffassung hat stattgefunden”.

Fakta powyższe dostatecznie pętnują winnych i są wskazówką dla społeczeństwa, jak postąpić wobec pp. Jana i Antoniego Szczepkowskich, gdyby pozornie mieli zamiar okupienia się w Księstwie.

Szanowaną redakcyę upraszam zatem o umieszczenie przydatnego tego objaśnienia, również całą prasę polską, także w Galicyi i w Krolestwie, o potwierzenie go przynajmniej w streszczeniu, bez dodania chwilkowo komentarzy. Komentarze bowiem zaskodzą mogą sprawie Proch, która bynajmniej dla mnie zakończoną nie jest i dla której dotychczas milczałem.

Maksymilian Potworowski.

KORESPONDENCYE.

Rzym 9 września

(Proces mafii.)

Wielce sensacyjny proces rozpoczyna się jutro, w Bolonii. Wszystkie główne dzienniki włoskie wysyłają tam swoich sprawozdawców, bo sprawa ma odsonić w całej nagości, ową straszną plagę, toczącą Sycylię (i Neapol), tak zwaną „mafię”. Zle się wyraziłem, mówiąc, że proces „odsoni” tę plagę, bo ona jest dobrze znana, ogólnie wiadoma, ale sprawa Pallizola przypomni znowu, z najrozmaitszemi, bardzo tragicznymi, szczegółami, jakie to stosunki panują w tej Sycylii, ożywczenie Turida, sztytłowań, strażaków za muru, przesądów, różnójników, gorącego klimatu, uczuć gwałtownych, rajskiego nieba, walk na noże, no i — maffii.

Podszynam jest jedna z osobistości znanych i wpływowych w Palermo, b. deputowany, spekulant, aferzysta, członek zarządu różnych instytucy, pan Rafał Pallizola, szczywan łotr, dla którego każdy środek zdobycia stanowiska i majątku był dobry, który pod gładkiem, eleganckim, obliczem ukrywał duszę zdolną do każdej zbrodni, jeśli mu kto wchodził w drogę; który sam dorobił się stanowiska społecznego, stosunkowo wysokiego, i dziś, od lat dwóch, siedzi w więzieniu śledczym, a teraz ma być ostatecznie sądzonym.

Czy ostatecznie? Powiedzieć jeszcze nie można, gdyż proces dwa razy już był wyczerpany i za każdym razem, z powodu nowych poszlak, musiał być odroczony.

Wybrano w tym celu Bolonię, aby, o ile możności wyprowadzić sprawę i świadków z zaciężanego koła, gdzie pod jej grozą i za po-

nachmurzonym, gniewnym, niechętnym okiem na Rokiewiczza spoglądając.

— Czemu właściwie tenor tu się umieszcil — zapytał szeptem młodą kobietę.

— Czyż pan zamierza monopolizować tylko dla siebie miejsce obok mnie? — odrzekła cicho pani Marya obrzucając go powłóczytem spojrzeniem. Dzieciak z doktora! — dodała z uśmiechem.

— Kiedy mnie to złości, gniewa, bo...

— Cicho: mogą nas posłyszeć — co pan robisz?

— Ale śpiew Dolskiego przygłuszał ich szept, rozmawiał w tej chwili melodyjny jakiejś smętnej dumki; głos potężny, dzwigny obdął od skali niebotycznych i powracał przyciszonym echem, wtórując śpiewakowi.

Cichy plusk wioseł towarzyszył mu rytmicznie. Tratwa posuwała się powoli, wpływając w smugi seledynowego światła.

Pani Lesińska, zwykle tak ożywiona, milczała, wchłaniając w siebie ten czar, jaki wnikał w jej wrażliwą duszę.

(C. d. n.)

Wampir.

Powieść

PRZEZ

ANTONINĘ MATUSZEWIC.

(Ciąg dalszy.)

— Ja się dziwię, że panu już się nie sprzykrzyło, — odparła młoda kobieta zatrzymując się dla nabrania oddechu.

— Radzę pani zmienić swoje postępowanie, bo ja należę do ludzi, którzy się mścić lubią, — oczy zabłyły mu złowrogo, usta wykrzywił w przymuszonym uśmiechu.

— Nigdy niczego i nikogo się nie boję, — odrzekła pani Izabella, patrząc nań wyniosło — a tembardziej pana.

— Strzeż się pani, mam panią na wstróbie — zaszycał prawie.

— Proszę, racz mnie pan uwolnić od swego towarzysztwa i w ogóle chciej zapomnieć, że istnieje — rzekła to głosem tak stanowczym i tak głośno, że tenor obawiając się, by ktoś niedo-
słyszał tej cierpkiej odpowiedzi, zamilczel wolał,

tembardziej, że pani Lesińska przyspieszyła kroku, chcąc widocznie innych dogonić.

Droga stawała się coraz więcej stromą, las znikł, ślapano teraz po drożynie, wijącej się wśród odłamów skał granitowych. Niebawem oczu idących ukazały się schroniska drewniane, przydobione chorągiewkami kolorowymi. Blizki cel dodawał sił i ochoty całej drużynie. Szybkim krokiem wdrapano się na skałę granitową i oto oczom zdumionych przybyłych przedstawił się istic czarujący widok.

O kilkanaście metrów poniżej rozległe jezioro nęciło głębią swych wód ciemno-zielonych, zdawało się jakimś siedliskiem zaczerpniawem duchów tajemnych. W jego gładkim zwierciadle odbijały się góry nadbrzeżne, drzewa niebotyczne, łąki kwieciste, promienie słońca igrały z ciemną tonią, rzucając migotliwe smugi seledynowego światła, mieniącego się barwą topazów, szafirow, szmaragdów. Dokoła, niby na strazy tych skarbow, ukrytych przed okiem śmiertelników, cały łańcuch gór granitowych, po ich szczytach chyżył koczowniczy podskokach przebiegał, strącając drobniejsze kamienie, które z głuchym łoskotem toczyły się w nieskończoność. Gdziekolwiek wielkie platy nigdy nie topniejącego śniegu odbijały przedziwnym kontrastem od łąki niewielkiej, która po przeciwnej stronie podnóża gór się rozciągała, nęcając oko świeżą zielenią. Wzrok jednak przebiegał tylko w przelocie

i te bory ciemne i granity skał nadbrzeżnych, a zatrzymywał się jakby przykuty siłą magnetyczną do tych wód ponurych, spokojnych, bezdennych, po powierzchni których promienie słońca igrały swobodnie, przesuwać się z miejsca na miejsce. Prawie uroczyste milczenie zapanowało między naszą drużyną.

— Ach! jak tu cudownie! — zawołała pani Izabella.

— Zobaczysz pani, jak z przeciwnej strony Morskie Oko wygląda — odezwał się p. Majerski.

— Nie tracmy czasu, zjeżdżmy na dół, trawia już powraca, musimy się spieszyć, jeżeli mamy dojść jeszcze do Czarnej Stawy — mówił dr. Jakubiński, nagle do pospiechu.

Poczęto schodzić po wązkich schodkach, wykutych w granicie. Od przeciwnego brzegu odbiła tratwa, którą kierowali dwaj górale i zwolna prując ciemne zwierciadło wód zielonych, zbliżała się do malejca, w którym na nią oczekiwano.

Towarzystwo podzieliło się, pani Litowicz, ksiądz Łobinski, dyrektor Alkowiński, pan Kwietniowski zdecydowali się pozostać i oczekiwać w schronisku na odważniejszych, wytrwalszych i ciekawych taterników. W ostatniej chwili i pan Stanisław przyłączyła się do nich, obawiając się zbytniego umęczenia, naturalnie, że i pan Szopliński pozostał.

Lila i Róża oddane pod opiekę dwóch młodych kobiet i mecenas Tyckiego, który stanowiąc twierdził, że ma wszelkie dane po temu, by do młodych być zaliczonym, ze śmiechem, przepłatanym okrzykami trwogi wstępować zaczęły na chwiejącą się tratwę.

— Ach! czy nas tylko tu załóżo nie będzie — pytała panna Róża z przestachem — jeszcze zatoniemy!

— Niech pani będzie spokojna, — odrzekł mecenas uroczysto, gdzie ja jestem, tam się nie złego stać nie może, nie wiedziałem, że dama bojaźliwa.

— Zresztą śmierć tutaj byłaby tak poetyczną! — dodała pani Lila, wznosząc swe rękę, bezduszne zrenie ku niebu.

— O! nie wiedziałem, że pani w ten sposób poezję pojmuje, — zaśmiał się p. Majerski.

— Jak ona pozuje! — szepnęła pani Mityńska do tenora, który u stop jej miejsce zajął, na ławkach bowiem nie wszyscy pomicieć się mogli. Piękny śpiewak ostentacyjnie teraz asystował młodej kobiecie wpatrując się w nią, pochylałc złotnie, wdychając od czasu do czasu. Pani Marya uśmiechała się do niego łaskawie, rada, że jednego niewolnika więcej do rydwanu swego wpręgnąć mogła i rzucając chwilami tryumfujące spojrzenia na panią Izabellę, która ich wcale nie dostrzegała. Po jej drugiej stronie, ale obok niej na ławce siedział dr. Jakubiński,

PLASZCZE GUMOWE, HAWELOKI, NARZUTKI DAMSKIE I MEZKIE poleca najtaniej
Mikołaj Ludwik
Lwów, Hotel George'a.

moją, przekupstw, groźb, wpływów, prawda była krepowana.

Wielki pałac sądu w Bolonii jest dawnym pałacem hr. Grabińskich, polskiej rodziny, która otrzymała tytuł we Włoszech. Hr. Henryk Grabiński kupił go, w r. 1358, od rodziny Bacciocchich, a jego dzieci sprzedali pałac w r. 1873 miastu Bolonii i dziś, we wspaniałej dawnej sali balowej zasiadać będą sędziowie przysięgli, władze sądowe, sprawozdawcy i publiczność, dopuszczona na posiedzenia.

Owa mafia sycylijska jest sławną. Każde większe miasteczko ma swoją mafię, a te mają znowu rozgałęzienie na prowincji. Jest to stowarzyszenie, naturalne tajne, najrozmaitszych ludzi, począwszy od wyższych nieraz stanowiskiem społecznym osób, aż do figur bardzo podejrzanych wspierających się wzajemnie, związanych interesem w sprawach publicznych i prywatnych, zaczawszy od wyborów do parlamentu, do rad miejskich, aż do najrozmaitszych większych lub mniejszych spekulacji pieniężnych.

Jednym z hersztów mafii w Palermo, bardzo czynnym, był Pallizolo, mający stosunki zarówno w sferach wyższych, a żyjący w przyjaźni z lotrami różnego gatunku. Jego mieszkanie w Palermo było centrem, gdzie się zgłaszały najrozmaitsze figury, gdzie się odbywały tajemne narady i schodziły nici różnych spraw publicznych.

Pallizolo będzie odpowiadał za morderstwo Micelego, właściciela ziemskiego (w r. 1892) i dyrektora „Banca di Sicilia”, Notarbartola, na których nastąpił zbirów. Drugiego z nich zaszytletowano w wagonie I klasy, pod Palermo, w r. 1893 roku; pierwszy padł od strzału, danego z za muru, kiedy wracał powozikiem, z żoną, do swojej willi pod Palermo.

Według aktu oskarżenia, Pallizolo zagaił był parol na dobra Rocca, będące masą spadkową Gentilich, zaczął skupować działy od tej rodziny, aby zmusić ruszyć spadkobierców do oddania tania swoich części, a kiedy jeden z nich, Miceli, zaczął mu być przeszkodą, kazał go zgładzić przez najętych morderców, należących do niższej mafii.

Co do komandora Notarbartola, drugiej ofiary lotra, był to człowiek obyczajów nieskazitelnych, surowej etyki, inteligentny i prawy. Kiedy objął urząd dyrektora „Banca di Sicilia”, przekonał się, iż tamtejsza gospodarka wymaga oczyszczenia od nadużyć. Pallizolo, deputowany, spekulował funduszami banku, miał otwarty kredyt i trząsał niejako instytucją. To wszystko ukroczył Notarbartolo, który znał podstępność, więc też 1 lutego 1893 roku padł on z ręki niewiadomych zbrojnych, w pociągu, w którym sam siedział, w wagonie.

Świadców oskarżenia w sprawie zamordowania Franciszka Micelego będzie 72; w sprawie zaszytletowania Notarbartola składać będzie zeznania obciążające 145 osób. Wiadomym jest już, że Notarbartola zabili: konduktor kolejowy, Garuffi, i niejaki Fontana, a Micelego: niejacy Vitale i Bruno.

Przy tej sposobności wyjdą na jaw smutne stosunki sycylijskie: policja, która przez niektórych swoich urzędników była współnikiem zbrodni Pallizola, świadkowie fałszywie zeznający podczas śledztwa ze strachu przed mafią, urzędnicy sądowi, prawdopodobnie przekupieni w toku pierwszego śledztwa, niedbalstwo władz miejskich, ogólnie zepsucie, z którego słyną Sycylia i Neapol.

Ruch wyborczy.

Z wielkiej własności.

Wtorkowe wybory z wielkiej własności nie przyniosły nawet osobistych niespodzianek, a tem mniej w znaczeniu politycznym. Nie są dotychczas zdecydowane tylko trzy wybory, a mianowicie w nowosądeckim, przemyskim i sanockim. W nowosądeckiej wielkiej własności prócz dotychczasowego posła z tego okręgu prof. dra Tad. Piłata, ubiega się o drugi mandat, opróżniony przez dyr. Romera aż trzech kandydatów, bo pp. Adam Skrzyński, prof. uniw. lwów. dr. med. Mars i marszałek Głębocki. W przemyskim na mandat opróżniony przez wybór dr. Wł. Czajkowskiego z gmin wiejskich, jest trzech kandydatów lokalnych, a nadto zaleconą tam została kandydatura p. Augusta Gorayskiego. W sanockim o mandat opróżniony przez oświadczenie p. Stan. Gniewosza, wiceprezesa gal. Tow. kred. ziem. iż dalej nie ma zamiaru postować, kandydatury swoje zgłosili pp. delegat namiestnictwa w Krakowie Laskowski i Włodzimierz Gniewosz z Potoka Złotego. We wszystkich tych trzech okręgach, gdzie zachodzą wątpliwości, decyzyjną rolę zapewne na zgromadzeniach przedwyborczych, poprzedzających wybór, poczem już sam akt wyboru dokonany zostanie zgodnie.

Wybory z miast.

Dziś odbywa się w Krakowie walka wyborcza o czwarty mandat z tego miasta. Jako kandydat stronnictwa konserwatywnego występuje p. dr. Leon Horowitz, który przy głównym wyborze nie otrzymał absolutnej większości głosów, a jako kandydat skoncentrowanych, popierany przez socjalistów, dyr. Jan Rotter. Walka rzeczywicie nierówna, bo za p. Rotterem idą masy a za dr. Horowitem trudno będzie zmobilizować wyborców konserwatywnych. Zwycięstwo p. Horowitza oznaczałoby straszny pogrom skoncentrowanych.

Echa wyborcze.

Sambor 14 września.

Jak nasz polski lud jest przywiązany do wiary ojców i do kościoła, mamy przykład tutaj w Samborze. Była tu zacięta walka wyborcza, bo przeciw p. dr. Tomaszewskiemu, kandydatowi katolickiemu, stał się pan dr. Steuerman, wiceburmistrz Sambora, potentat miejski, przed którym drży większa część magistratu a także zwartym szeregiem głosowała za nim cała masa żydowska i kilku przedmieszkańców kupców chrześcijańskich, którzy powołując się na hasło „kupujcie u chrześcijan” chcieli, aby i u nich kupowano. Prawdziwi jednak katolicy a między nimi przedmieszkańczanie, stanowiący znaczną większość, widząc że byłoby nie dobrze, gdyby ich w sejmie reprezentował innowierca, solidarnie głosowali na kandydata katolickiego. Zwyciężył p. Tomaszewski a z nim sprawa katolicka. Jedno zwycięstwo powinno zachęcić do boju dalszego — pamiętać tylko należy, że w jednoci siła, a tem większa, o ile pod sztandarem katolicyzmu.

KRONIKA.

Lwów, dnia 16 Września.

Minister kolei dr. Witte przybył w niedzielę o 11 rano w towarzystwie szefa sekcji Habera i sekretarza dr. Henocha do Nowego Sącza na uroczystość 25-letniego jubileuszu istnienia kolei tarnowsko-lechowskiej. Z Krakowa towarzyszyli ministrowi także dyrektor Horoszkiewicz, zastępca dyrektora Szukiewicz i przeszło 50 urzędników krakowskiej dyrekcji kolejowej. Dworzec kolejowy w Nowym Sączu był wspaniale udekorowany zieloną i flagami. Zebrano się wiele publiczności; pogoda była przesiłna. Po powitaniu przez naczelnika stacji Kleina, szefów miejscowych władz rządowych, starostę Jarosza i burmistrza dr. Barbackiego udano się do kaplicy kolejowej, gdzie odbyła się uroczysta msza, podczas której na chórze grała kapela kolejowa. Po mszy sz. wiceprez. minister Witte koloniję kolejową, warsztaty i urządzenia stacyjne.

O godz. 1 popołudniu odbyło się w restauracji kolejowej śniadanie. Dyrektor Horoszkiewicz wznosił toast na cześć cesarza, poczem minister Witte pił zdrowie tych, co brali udział w budowie linii kolejowej, obchodzącej teraz jubileusz, dalej tych, co teraz na niej ruch prowadzą, w ręce dyrektora Horoszkiewicza. Nadspektor Abderman wznosił zdrowie ministra Witteka. Szef biura prawniczego dr. Wróbel toastował na cześć radców dra Poschachera, Pichlera, Habera i innych dawniejszych współpracowników zasłużonych około tej linii. Szef sekcji dr. Haberer podziękował w krótkim przemówieniu i wznosił toast na solidarność kolejarzy wszystkich koleżanów. Szereg toastów zakończył radca Szukiewicz toastem „kochajmy się!”

O godz. 3 popołudniu wyjechał: minister Witte, dr. Horoszkiewicz, dr. Haberer, dr. Wróbel i sekr. Henoch na wizytację linii Sącz-Orlę, skąd wieczorem udali się kolejną trasą do Zakopanego.

Minister Witte pojechał w niedzielę z Nowego Sącza do Zakopanego. Dr. Chramiec zaprosił telefonicznie ministra, aby zamieszkał u niego. W poniedziałek — jak nam telegrafują — udał się p. minister w towarzystwie dyr. Horoszkiewicza do Morskiego Oka. We wtorek rano przybędzie dr. Witte do Krakowa, zwiedzi tamtejszą dyrekcję kolejową i będzie udzielał audyencji urzędnikom kolejowym.

Z Banku hipotecznego. Na dzisiejszym posiedzeniu rady nadzorczej gal. akc. Banku hipotecznego wybrano posła do parlamentu Adama hr. Goluchońskiego prezesem Banku, w miejsce śp. hr. Siemińskiego Lewickiego.

Odznaczenie. Cesarz nadał pensjonowanemu majstrowi kowalskiemu przy zarządzie salinarnym w Bolechowcu, Janowi Heppowi, srebrny krzyż zasługi z koroną.

Zapiski osobiste. Radca dworu i prokurator skarbu dr. Wiktor Korn powrócił z urlopu i objął urzędowanie.

Dr. Józef Wiczowski, docent medycyny uniwersytetu lwowskiego i prymariusz szpitala powszechnego, wyjechał na dwa tygodnie ze Lwowa.

Jakób Bojke — jak donosi *Kurier Lwowski* — stanie we Lwowie na zgromadzeniu w niedzielę 29 bm. Będzie to pierwsza produkcja po wyborze lwowskim.

Skutki ruskiego terroryzmu. Szalona, nieprzebiegająca w śródkał presja, jaką w wielu powiatach Galicji wschodniej wywierali ruscy księża na lud, poczynają już wydawać owoce. Z powiatu husiatyńskiego otrzymał *Dz. polski* dokument, który chyba naszym optymistom jest w stanie otworzyć oczy na to, co dzieje się w kraju, dzięki borytelom w sutannie. Dokument ten brzmi dosłownie:

„My, niżej podpisani właściciele gminy Trybuchowce, wraz z naszymi żonami i dziećmi, upraszamy o umieszczenie w szanownym czasopiśmie następującego oświadczenia: Na dniu 8 września br. zbierzeliśmy nas w cerkwi podczas nabożeństwa i wykluczyli z cerkwi ks. Ilko Łabiz z Trybuchowca za to jedynie, żeśmy nie głosowali na jego listę radykalną, tylko na umiarkowaną „polsko-ruską”.

Wobec tego, że z cerkwi nas smotnie wyrzucano, a temsamem wstęp do niej nam było zabronione, musimy zmienić nasz chęć na rzymsko katolicki, czego, gdyby nam wskutek konkordatu nie pozwolono, natenczas przejść musimy na prawosławie (!). Przykro nam i ciężko, że zmienić musimy nasz obrządek, który nasi przadkowie wyznawali, ze łzami w oczach pożegnaliśmy naszą cerkiew, za nasze własne pieniądze wzniesioną, lecz Bóg najwyższy osądzi kiedyś kapłanów radykalów!! Trybuchowce 10 września 1901. *Matwój Hucal*, naczelnik gminy. *Anton Brodński*, radny. *Michał Czerwinski*, radny. *Józef Romanowski*, *Michał Basowicz*. Dalej następują jeszcze podpisy 48 członków gminy Trybuchowca, a to gospodarzy, kobiet i dzieci.

W sprawie szkół śródkał. *Wiener Abendpost* pisze: Jak się dowiadujemy, w ostatnich miesiącach obsadzono 815 posad nauczycielskich w państwowych szkołach średnich (w gimnazjach, szkołach realnych i gimnazjach realnych).

Przeszło 20 miejsce nie mogło być obsadzonych z powodu braku ukwalifikowanych kandydatów. Brak ten daje się szczególnie uczuć w katedrach języków dalej w historii naturalnej i geometrii.

Jeżeli zarząd naukowy mimo widocznego obecnie braku nauczycieli nie uważa za stosowne zarządzić szczególnych środków zaradczych, czyni to dlatego, bo frekwencya na wydziałach filozoficznych we wszystkich uniwersytetach w ciągu ostatnich lat znacznie wzrosła, tak że w najbliższym czasie będzie znowu dostateczna ilość kandydatów na nauczycieli.

Przybyły kandydatów do wydziałów filozoficznych nie zmniejszą się z pewnością mimo wiadomości niektórych pism, że zarząd naukowy nosi się z zamiarem zaprowadzenia zmian w szkołach średnich i zamierza w sprawie zniesienia nauki języka greckiego wystosować kwestyionariusz do dyrektorów dołno-austryackich szkół średnich. Szanse kandydatów na profesorów szkół średnich dla języków klasycznych jak i nowożytnych są i nadal może nawet jeszcze więcej optymistyczne.

Niedziela wczorajsza należała do dni letnich. Po sobotnim deszczu temperatura ogromnie się ociepliła.

W Sokole odbył się wczoraj koncert spacerowy wybornej orkiestry 15 pp., na który złożyły się najnowsze doborowe utwory. Prócz koncertu w program wchodziły: loteria fantowa confetti itp. Publiczności zebrało się bardzo wiele; pierwsza inauguracyjna zabawa „intra muros” naszego Sokola powiodła się pod każdym względem doskonale.

Międzynarodowe wysiłki cyklistów odbyły się wczoraj popołudniu przy niepewnej pogodzie a więc i małym udziale publiczności.

W pierwszym wyścigu o przedwiońtę na rowerach prześczeni 2000 m. wzięli udział pp. Farina z Mediolanu Jehliczka Stanisław z Pragi, Lewicki Kazimierz ze Lwowa, Scheuermann Ryszard z Wrocławia i Ulrich Fryderyk z Wrocławia. Pierwszy przybył do mety p. Scheuermann, drugi p. Jehliczka, trzeci p. Ulrich. Nastąpił omnium handicap otwarty dla lwowskich cyklistów.

Jechali pp. Lewicki, Lang Artur, Czajkowski (pseudonim), Zbijewski Józef, Toporczyk Władysław. Zwyciężyli pp. Lewicki w 3 m. Lang w 3 m. 4 s. Zbijewski w 3 m. 6 i trzy ćwierci s.

Trzecim był wyścig na tandemach prześczeni 1 mili ang. Jeździli pp.: Ulrich z Scheuermannem, Jehliczka z Lewickim, Burgher z Langiem, Czajkowski z Fariną — przybyli do mety w tym samym porządku jak wymienieni pierwsi.

Nastąpił wyścig główny na rowerach na przestrzeni 1200 m. Jeździli pp.: Farina, Jehliczka, Lewicki, Scheuermann, Ulrich. Przybyli do mety pp. Farina, Scheuermann i Jehliczka.

Wyścig z wyrównaniem na tandemach na przestrzeni 1600 m. Jeździli pp. Scheuermann z Ulrichem, Jehliczka z Lewickim, Farina z Czajkowskim. Przybyli w tym samym porządku.

Zamiast wyścigu pocieszenia nastąpił handicap na rowerach. Jeździli pp.: Scheuermann, Jehliczka, Ulrich, Lewicki, Farina, Lang, Zbijewski. Pierwsi przybyli pp. Lewicki, Farina, Lang. Wreszcie odbył się nadprogramowy mały handicap pp. Scheuermann i Jehliczki. Pierwszy został górą. — Niemcy i Włosi wzięli górę więc nad nami i Czechami.

W pasażu Mikolajski rojno było wczoraj wieczorem i gwarno; młodzież bowiem akademicka urządziła tam „wieczór jesienny”. Tłumy publiczności przysłuchiwały się koncertowi trzech muzyków wojskowych. Przy stolikach pp.: Bohusówna, Ogńska, Gościńska, Rotterowa i Arkawinówna sprzedawały: kwiaty, cukry i confetti. Great attraction zabawy stanowił uroczysty śpiew chóru akademickiego.

Proces o zaburzenie w Manastercu, toczący się przez cały ubiegły tydzień w Sanoku, zakończył się w sobotę uwolnieniem wszystkich oskarżonych. Sędziowie przysięgli zaprzeczyli winie tak wszystkich chłopów, oskarżonych o zbrodnię gwałtu publicznego i opór władzy urzędowej, jak i winie leśnego Barana, oskarżonego o zabójstwo jednego chłopca.

Figury listek wyborczych. Do opisanej przez naszego korespondenta krakowskiego (przed kilku dniami) historii kandydatury p. Kramarczyka, właśc. real., którą postawili skoncentrowani jako listek figury dla zakrycia kandydatury p. Daszyńskiego, przynosi obecnie *Czas* wyjątek z listu p. Kramarczyka, wystosowanego do redakcji tego pisma. W liście tym czytamy: „Dopiero w niedzielę dnia 8 b. m. otworzy mi się oczy, że ukartowano z socjalistami cichą spółkę ko sztem mej osoby. Natychmiast wypowiedziałem moje oburzenie redaktorowi *N. Reformy* p. Kopnińskiego; lecz ten błagał mnie i prosił, abym się nie cofał. Jako piąty kandydat był po cichu postawiony p. Daszyński, a ja byłem tylko parawanem dla oślonienia jego kandydatury. Mimo to żądałem jeszcze od niego, abym werbował wyborców z mieszczaństwa dla stronnictwa. Ja widząc że nieuczciwość, złą wolę, fymarzenie zasądziłem, nie zajmowałem się ani moją, ani czyjakolwiek kandydaturą i straciłem wszelką wiarę do stronnictwa z powodu ich szachrajki i ich postępowania z obywatelami miasta, jako wyborcami. Szczęść się tylko owymi 88 głosami, bo to były głosy ludzi, którzy wierzyli w uczciwość stronnictwa demokratycznego. Przywódcy stronnictwa, którzy tak postępują, doprowadzają je niechybnie do upadku wcześniej czy później”.

P. Kramarczyk list swój kończy apelem do obywatelstwa krakowskiego, aby spokojnie ocenili postąpienie z nim stronnictwa demokratycznego, a pewno potępi i frymarkę i odwróci się od „macherów”, którzy wszystko dla mandatu poświęcić gotowi i którzy nie wahał się datę w taki niegodny sposób wystawić rozmyślnie na sztych uczciwego człowieka.

Takie jest świadectwo, wystawione *Nowej Reformie*, p. Rotterowi i całemu jego stronnictwu przez własnego nieszczonego kandydata, p. Kramarczyka.

Poświęcenie szkoły realnej w Tarnopolu. Z Tarnopola telegrafują pod dnem 16 bm.: Wczoraj wieczorem przybył tu namiestnik i przeno cował w salonce. Dziś o godz. 10 rano odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie szkoły realnej. Popołudniu zebranie szlachty z okolic Tarnopola, Zbaraża i Skawiaty.

Zjazd przemysłowy w Krakowie. W otwarciu zjazdu przemysłowego weźmie udział, między innymi, namiestnik hr. Piniński.

Nowy kościół w Stanisławowie. Ubiegłej niedzieli powiększone grono obywateli stanisławowskich chwalebne postanowienie. Ponieważ od długiego lat szeregu daje się dotkliwie uczuć w Stanisławowie brak kościoła obr. rzymsko-kat., gdyż tak kościół parafialny, jak i OO. Jezuitów oraz kościół ormiański, nie są wystarczające szczególnie na pomieszczenie młodzieży szkolnej, przeto obywatele po przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusji, postanowili zamówić akcję, mającą na celu wybudowanie kościoła przy lub w okolicy ul. Lipowej. Myśl ta zająca i chwalebna znajduje bez wątpienia wśród naszego społeczeństwa gorące poparcie a przy energii komitetu, o czem chyba nie należy wątpić, nowy kościół choć nie zupełnie wykończony rychło stanie się. Zebrani wybrali komitet złożony z 18 osób z prawem kooptowania, który ma zająć się całą tą sprawą. Do komitetu między innymi wybrani zostali pp.: ks. Piaskiewicz, marszałek Bryczyński, wiceburm. Fiedler, dyr. Horoszkiewicz, dr. Kopaczynski, inż. Kakowski, emer. sekr. Neumann, inż. Chlebowski, nadgeom. Zajczkowski, kupiec Kwiatkowski, właśc. realn. Mayer i Okaj, kadm. not. Kokurewicz.

„Kraju” numer 1000. Na dalekiej północy, w nadwieskiej stolicy wychodzący *Kraj*, najnowszy swój numer oznaczył wymowną cyfrą „1000”. Tysiąc tygodni pracy wśród trudnych warunków, żmudnej, ciężkiej, wytrwałej, skutecznej — to nie mała wobec swoich zasług. Nagrodą za pożyteczną dwudziestoletnią działalność obywatelską polskiego nadwieskiego organu jest szczerze i powszechne uznanie, jakim cieszy się *Kraj* we wszystkich naszych dzielnicach. Z okazji wydania tysięcznego numeru szlemy *Krajowi* w dalszej jego pracy serdeczne życzenie „Szczęść Boże!”

Niemieckie obyczaje. W tych dniach areztowano żonatego, 40-letniego, pałacza raiwada z Bonn, oraz jego dwie siostry. Freiwald miał z swymi siostrami niedozwolone stosunki. Z 12 dzieci pochodzących z tych stosunków, umarło 11, zaraz po urodzeniu, co naprowadza na domysł, że zostały zamordowane.

Prezydentura Stanów Zjednoczonych. Prezydent Stanów Zjednoczonych wybierany jest na cztery lata. Nie ma ustaw, zabraniających wielokrotnego wyboru na ten urząd jednego i tego samego człowieka, od czasów jednak Waszyngtona, który odmówił, gdy chiano obrać go na raz trzeci na najwyższe stanowisko w kraju, żaden z prezydentów nie był wybierany więcej, jak dwukrotnie. Jest to prawo nie pisane. Prezydent Stanów Zjednoczonych pobiera 50.000 dol. rocznej pensji, musi być urodzonym obywatelem Stanów Zjednoczonych i mieć przynajmniej 35 lat skończonych. Ma prawo wetować wszelkie uchwały kongresu, pomimo to uchwała taka staje się prawem, jeżeli zostaje powtórnie przyjęta przez obie izby 2/3 głosów posłów i senatorów. Prezydent jest wodzem armii lądowej i morskiej Stanów Zjednoczonych. Wiceprezydent otrzymuje 10.000 dol. rocznej pensji i wybierany jest także na cztery lata jednocześnie z prezydentem. Z urzędem wiceprezydenta łączy się też urząd prezesa senatu, a w razie rezygnacji lub śmierci prezydenta wiceprezydent obejmuje jego miejsce aż do ukończenia terminu. Senat swoich wówczas prezesa senatu z pośród swoich członków, ale już tylko z pensją 8000 dolarów. W razie śmierci lub rezygnacji wiceprezydenta i prezydenta, sekretarz stanu staje się naczelnikiem kraju, a gdyby i tego ministra nie stało, wówczas sześciu członków gabinetu ma prawo ująć rządy w swe ręce pod warunkiem, aby każdy z nich był urodzonym obywatelem Stanów Zjednoczonych i miał przynajmniej 35 lat skończonych. Od czasów Waszyngtona pięciu tylko wiceprezydentów zostało prezydentami skutkiem wakansu, a mianowicie John Tyler po śmierci generała Harrisona r. 1841, Millard Fillmore po śmierci generała Zacharyasa Taylora r. 1850, Andrew Johnson po zamordowaniu Abrahama Lincolnia r. 1865, Artur Chester po zamordowaniu Jamesa Garfielda i obecnie Teodor Roosevelt po zamordowaniu Mac Kinea.

Ołbrzymia defraudacja. We Wrocławiu areztowano w sobotę drugiego dyrektora Apoli okrętowej, której pierwszy dyrektor wczoraj się otrul.

Bajeczka dziecienna dla dorosłych dzieci. Dwoje rodzeństwa, chłopczyk i dziewczynka, odgrywają przed rodzicami komedijkę własnego układu. Zasłona podnosi się, na scenie widać parę młoda, składająca przysięgę małżeńską. Akt drugi: mąż wyrusza na wojnę, tkliwe pożegnania. Akt trzeci: powrót po latach dziesięciu. Pierwszą pokryte orderami, żona wita wracającego radośnie.

— I ja nie próżnowałam przez ten czas. Rzekłszy to, idzie do szafy i wyjmuję z niej... dziesięć łalek.

— Oto są dzieci, które się urodziły podczas twojej nieobecności — oznajmia triumfalnie.

Zmarli. We Lwowie zmarł Juliusz Dunin Koziński, były długoletni prezes podkajkiej rady powiatowej, członek rady nadzorczej tow. kred. ziemsk., przeżywszy lat 72.

✱

Humor amerykański.

Robotnikowi amputują rękę. Podczas operacji pacjent (nb. niezachorofowany) ogląda na swoje otoczenie drwiąco, po jej zaś ukończeniu wybuch śmiechem. Zapytany o powód tej wielce oryginalnej wesołości, odpowiada, starając się śmiech poskromić:

— Boki zrywa! Lekarze zamiast ręki chorej odjęli mi zdrową!

Ze stowarzyszeń.

Z Sokola. Z dnem 1 października b. r. otwiera polskie Tow. gymnastyczne „Sokół” we Lwowie bezpłatny kurs dla kandydatek na nauczycielki gimnastyki. Kurs teoretyczny i praktyczny trwać będzie 8 miesięcy. Zgłaszać się można do 25 bm.

Wysiłki konne w Krakowie. Na odbytem w dniu 8 września br. posiedzeniu komitetu tow. międzynarodowych wysiłków konnych, pod przewodnictwem prezesa Romana hr. Potockiego przyjęto zamknięcie rachunkowe z ubiegłego sezonu wysiłkowego oraz postanowiono w przyszłym roku w miesiącu czerwcu odbyć 3-dniowe wysiłki konne Towarzystwa międzynarodowego i 2-dniowe gal. klubu jazdy panów. Propozycje biegów na przyszłoroczny 5-dniowy meeting wypracowuje sekretarz towarzystwa i przedłoży takowe komisji programowej w ciągu miesiąca października br. do zatwierdzenia.

Colosseum Thorna Od 16 września obryzmien sensacyjny program. Najslawniejsze amerykańskie i angielskie atrakcje. Bonnelly ze swoją cudowną tresurą 100 zwierząt. Du Cane Trio, sensacyjny akt napowietrzny z reflektorami zwierciadlanymi. The Wheelers, najakomicniejsi amerykańscy bicykliści. Soeurs Fernando, atrakcyjna muzyczna, fin de siecle. Les Sadinettes, ekscentryczne duetystki. Bianca, artystka atletyczna na trapezie. Richardo z Salwing, mistyczny elektryczny kosz kwiatów. Risa Hardi, śpiewaczka liryczna. Klivra, ekwilibrystka i transformacja na linie. The Gelin, ekscentryczna komiczna pantomina malpia.

Codziennie o godz. 8 wieczorem wielkie przedstawienie. W niedzielę i święta dwa przedstawienia o godz. 4 po południu i o 8 wieczorem. Co piątku High-Life.

Bilety wcześniej są do nabycia w biurze dzienników Ploha, ul. Karola Ludwika 9.

Sztuki piękne.

* **Z teatru** Humor francuski jest przecież niewyczerpanym. Daj już tyle fars na tle nieporozumień małżeńskich, że ilość ich jest nie do obliczenia i zdawałoby się, że n e już nowego w tym rodzaju wymyśleć nie można. Tymczasem znachodzi się taki pan Henryk Boccage, który na tej tylekroć i przez tylu skopanej roli potrafi doszukać się nowego pomysłu: żona, która dla swego męża poszukiuje żony! Czegoś podobnego jeszcze nie widzieliśmy. Na tym jednym pomysłem usnął Boccage bardzo zrzędną trzyaktową farsę, dał jej tytuł „Życie we dwoje”, a teatr lwowski wystawił ją w sobotę po raz pierwszy w tłumaczeniu p. Sachorowskiego, umiejacogo doskonale wybierać w masie francuskich nowości scenicznych.

Młode, bogate małżeństwo, państwo Labrouchere'ów, żyje w ciągłej wojnie. Właścicie oboje się kochają, wszystkie jednak drobnostki życia codziennego tak dawnie się składają, że jeżeli jedno powie: białe, drugie musi powiedzieć: czarne; jeżeli jemu zimno i chce na kominku zapalić, to jej gorąco i okno otwiera, jeżeli on lubi befsztyki na pół surowe, ona lubi dobre wyśmażone. To ciągłe wzajemne sprzeciwianie się sobie przechodzi im w zwyczaj, nałóg i narazcie oboje przychodzą do przekonania, że charakter ich i nawyczki są niezgodne, że więc należy im się rozwieść. Teraz jednak pani Labrouchere przypomina sobie, że przysięgła męża uoszcześliwić. Przysięgi tej chce dotrzymać. A ponieważ jej mąż może być szczęśliwym tylko w małżeństwie, więc najpierw wynajdzie mu odpowiednią dla niego żonę, a potem dopiero z nim się rozwiedzie. Poszukiwania te żony za żoną dla męża zajmują dwa drugie akty. Ponieważ jednak nie udaje się wyznaleźć takiej, która by uszcześliwiła jej męża, a już najmniej, zdaniem jej, nadawałaby się na żonę jej męża ta, z którą on gotów już się żenić, więc ostatecznie oboje zgadzają się na zarzeczenie myśli rozwodu i wśród tysięcy pocałunków postanawiają dalej żyć we dwoje.

Wszystkie inne osoby, a jest ich wiele, które Boccage wprowadził do tej sztuki, służą tylko za sztafaj i mają na celu ożywienie, nie tyle akcji, bo tej prawie nie ma, ile ruchu i życia na scenie. A jest tego ruchu wiele, sceny są barwne i ożywione i cała rzecz jest bardzo zgrabnie napisana. Słucha się jej z całą przyjemnością. Dodać trzeba, że niema ani scen drastycznych ani żartów nieprzystojnych, chociaż cała sztuka się ku nim nadawała i chociaż jej Francuz tak lubi.

Taka sztuka, jak „Życie we dwoje”, mimo wszystkich swych zalet, wiencaz tylko może mieć powodzenie, jeżeli jest dobrze graną. We Lwowie graną była świetnie. Rolę pani Labrouchere odegrała pani Solńska. Jest to rola popisowa, ale i wyczerpująca, artystka niemal ze sceny nie schodzi. Pani Solńska była znakomitą; podziwiano równość jej gry. Podziwiano także jej toaletę w pierwszych aktach. Panem Labroucherem był pan Solński, najlepszy partner pani Solskiej. Ensemble stanowili panie: Miłowska, Arkawinówna, Rotterowa, Otrembina, Natęczówna, panowie Feldman, Kwiatkiewicz, Stanisławski.

* **P. Bandrowski** wystąpi w sezonie operowym w styczniu i w lutym na scenie lwowskiej w „Walkiriach” Wagnera.

Być może, że obok „Walkiry” usłyszymy w tym sezonie także nową operę nieznanego dotychczas polskiego kompozytora p. Erazma Dluskiego pt. „Urwasi”.

* **Pan Bolesław** złożył dyrekcji teatru miejskiego we Lwowie dwie swoje sztuki: „Hrabianka Wanda”, komedia w 3 aktach i „Belweder”, dramat w 5 aktach.

* **Prof. Tadeusz Rybkowski** rozpoczyna w tym roku dla pań kurs prywatny lekcji rysunków i malarstwa z dnem 15 bm. W kursie tym oprócz nauki rysunku, prowadzonej według najnowszych metod szkolnej i oprócz studiów malarskich z natury prowadzona jest także nauka sztuki stosowanej do wyrobów przemysłowych t. j. malarstwo na drzewie, materyach, porcelanie z przystępnymi wykładami perspektywy i harmonii barw. Blizszych wyjaśnień udzieli prof. Rybkowski w godzinach przed południem w szkole państwowej przemysłowej przy ul. Teatr. lnej.

* **Repertuar teatru krakowskiego.**

We wtorek „Gioconda”, trag. w 4 aktach Gabriela d'Annunzio.

We środę „W czortowym jarze”, obraz dram, w 1 akcie ułożony z powieści H. Sienkiewicza, „Stojko”, poemat w 1 akcie Andrzeja Niemojewskiego, „Warszawianka”, pieśń z roku 1831 St. Wyspiańskiego.

We czwartek „Gioconda”, trag. w 4 aktach Gabriela d'Annunzio.

W piątek „Pod kolumną Zygmunta”, dramat w 5 aktach A. Urbańskiego.

MAŁY FEJLETON.

W Białym Domu.

Zdawałoby się, że naczelnik tak wielkiego mocarstwa, jak Stany Zjednoczone Ameryki północnej, powinien być opłacany sownie, odpowiednio do swego wysokiego stanowiska, wymagającego reprezentacji państwa nie tylko w jego granicach, ale i na zewnątrz wobec przedstawicieli państw innych. Wymaga tego niejaki honor państwa, pragnącego uchodzić za bogate i po-

W wielkim wyborze CAPES (peleryny) oraz choski dankske, Eschaps Himalaya poleca Magazyn Schayerów.

teżne. Rozumieją to np. Francuzi, nie szczędząc prezydentowi swemu funduszy na reprezentację, dając mu do rozporządzenia siedzibę wprost monarsze. W Ameryce dzieje się inaczej, to też prezydenci Stanów Zjednoczonych, jeżeli nie są osobistość ludźmi zamożnymi lub nie zrobili z polityki *business*, muszą bardzo być opatrni, by z pensji, której im państwo udziela, wystarczyć na wszystko. Pensja rocznej pobiera prezydent Stanów Zjednoczonych 50,000 dolarów (mniej więcej 250,000 kor.). Prócz tego otrzymuje od państwa mieszkanie ze służbą wraz z pełnym urządzeniem.

Mieszkanie to stanowi pałac w Waszyngtonie, zbudowany na początku zeszłego wieku, a zwany Białym Domem z powodu koloru, na jaki od chwili wystawienia aż do dnia dzisiejszego stale bywa malowany. Pałac ten zawiera apartamenty, z wielkim komfortem, ale stosunkowo bardzo skromnie, urządzone. Przylega do niego ogród z oranżeryą i cieplarniami, ale tak szczupły, że gdy podczas przyjęć liczniejszych prezydentowa pragnie przyozdobić stół kwiatami, to musi kwiaty kupować, bo cieplarnie na większą dekorację nie wystarczają.

Zarząd domu prowadzi majordomo, mu rzyń, będący także kamerdynerem prezydenta. Jest on urzędnikiem państwowym, pobierającym 1,800 dolarów pensji rocznej i odpowiedzialnym za cały inwentarz Białego Domu. Rokrocznie składa szczegółowe sprawozdanie ze stanu inwentarza oddzielnej komisji, wyznaczonej przez senat, oraz ze zmian, jakie w tym okresie czasu poczyniono. Kontrola jest bardzo ścisła, majordomo bowiem musi przedstawić każde stare krzesło, stół, szafkę, talerz lub żużel garnkę, które zastąpiono nowymi. Cała ta starzyzna, zebrana w ciągu roku, sprzedawana była przez licytację publiczną w jednej z licznych w mieście sal licytacyjnych, a ponieważ Amerykanie zbieraczami są namigunymi wszelkich rzadkości i pamiątek, przeto nieraz przedmioty, najbardziej choćby zniszczone, ale pochodzące z domu prezydenta, przynoszą na licytację daleko więcej, niż kosztowały nowe. Szczególnie cieszą się wysokimi cenami skorupy serwisów z monogramami prezydentów i z herbem państwa.

Majordomo obowiązany jest także czynić wszelkie zakupy żywności do Białego Domu, ma się rozumieć za pieniądze prezydenta. Charakterystycznym przymiotem jest, że prezydentowi nie wolno nadawać nikomu tytułu dostawcy, za który niejednemu z kupców zapłaciłoby bez wątpienia tysiące. Prawo to przestrzegano bywa do tego stopnia skrupulatnie, że gdy który z dostawców ustnie choćby rozgłasza, że towaru swego dostarcza do stołu prezydenta, natychmiast bywa usuwany z listy. Nie wie o tem wielu kupców i fabrykantów, wciąż więc nadchożą do Białego Domu przesyłki, zawierające próby towarów najrozmaitszych, zaczynając od konserw i win, a skończywszy na jedwabach i kosztownościach. Najczęściej przesyłkom tym towarzyszą listy z prośbą o pokwitowanie choćby z odbioru, jeżeli nie zaświadczenie dobroci próbek. Na listy takie nie odpowiada się z zasady, co zaś do nadsyłanych towarów, to mniej warte lub ulegające zepsuciu oddawane są do rozporządzenia kamerdynera, kosztowniejsze zaś odsyłane z powrotem na koszt przysyłającego.

Dla wyjazdów prezydenta w sprawach urzędowych państwo utrzymuje w Białym Domu parę koni, powoz, karetę, oraz stangretę i forsyja. Jeżeli jednak prezydent lub pani prezydentowa pragną przejechać się na spacer lub z wizytami, to muszą używać wynajętego lub własnego zaprzęgu. Prezydent Mac Kinley, lubiący konie, sprawił sobie przepyszną czwórkę karosów, oraz powoz największego fasonu. Zaprzęg tego po raz pierwszy użył 4 marca br., gdy prezydent wyjechał z Białego Domu do Kapitolu, by ponownie złożyć przysięgę jako nacelnik państwa, oraz uczestniczyć w uroczystościach inauguracyjnych nowego czterolecia.

Demokraci wystąpili przeciwko owej elegancji niezwykłej gorąco, przypisując Mac Kinleyowi chęć panoszenia się i przypominając, że pierwsi prezydenci, jak Washington lub Jefferson, przybywali na inaugurację konno, inni zaś używali skromnego zaprzęgu urzędowego. Pomimo to czwórka karosów zajęła miejsce w Białym Domu.

Służba prezydenta znajduje się pod nadzorem wyżej wzmiankowanego kamerdynera i składa się z kilku woznych, stangretów, forsyj, kucharki, służby żeńskiej dla prezydentowej i w kuchni, posterunku policyjnego i straży ogniowej — wszystkich utrzymywanych na koszt państwa. Prócz tego państwo utrzymuje biuro prezydenta. Na czele tego biura stoi sekretarz osobisty prezydenta z pensją roczną 3,000 dolarów. Obecnie jest nim p. Cortelyou, człowiek wysoko wykształcony, zdolny, a przedewszystkiem dyskretny. Ma on pod sobą czterech podsekretarzy i kilku urzędników niższego stopnia.

Życie w Białym Domu za prezydentury Mac Kinleya płynęło cicho. Prezydent zwykł był pracować od godz. 10 zrana do 5 popołudniu bez przerwy w gabinecie swoim, poczem, spożywając obiad, spędzał godzinę na werandzie lub w sali bilardowej z cygarem w ustach. Napojów alkoholycznych nie używał prawie, dzięki wpływowi żony, będącej gorącą zwolenniczką wstrzemięźliwości pod tym względem.

Pani Mac Kinleyowa, z domu Ida Saxton, córka bogatego przemysłowca ze stanu Ohio, została przed dwudziestu laty żoną uboższego wówczas adwokata po długim oporze rodziców swych, którzy nie przypuszczali, by zięć ich kiedykolwiek mógł zająć wysokie stanowisko. Zwyciężyła atoli wytrwała miłość dziewczęcia. Ida Saxton znalazła w Williamie Mac Kinleyu małżonka wzorowego, który otoczył ją najczulszą opieką i

miłością. Mały przykład wystarczy. Od lat kilku pani Mac Kinley cierpiała na chroniczną chorobę nerwową, nie pozwalającą jej bywać w teatrach i na występach publicznych. Od tego też czasu prezydent nie był ani razu w teatrze, poświęcając małżonce całe wieczory i dni świąteczne.

W niedzielę uczęszczał regularnie z żoną do świątyni prezyteryjanów, był bowiem członkiem tego kościoła; następnie używał przejażdżki, a resztę dnia spędzał w domu w towarzystwie żony i brata, Abnera Mac Kinleya. Często też w Białym Domu odbywały się skromne zebrania towarzyskie, których program składał się głównie ze śpiewu i muzyki, pani Mac Kinley bowiem jest wielką miłośniczką sztuk pięknych.

Na Nowy rok, 14 lipca (święto narodowe) i przy wyjątkowych okazjach ciszę Białego Domu przerywał gwar bankietów, które prezydenci z obowiązku swego zmuszeni są wydawać dla ciała dyplomatycznego, gabinetu i przedstawicieli obu izb za własne pieniądze, bo na koszt reprezentacji nie otrzymują od państwa.

Z KRAKOWA.

(Telefonem i pocztą.)

Podczas powstania w r. 1863 wydalili Murawiew z Wilna sześćdziesiąt zakonnie zgromadzenia ss. Wizytek. Osiedli one następnie w Wersalu pod Paryżem, skąd jednak w ostatnim czasie musiały ustąpić z powodu nowej francuskiej ustawy kongregacyjnej. Z zakonnic tych do dziś dnia pozostało przy życiu 30, przybyły one w liczbie 30 dzisiaj do Krakowa i zamieszkały tymczasowo w tutejszym klasztorze ss. Wizytek, na krótki czas, poczem udadzą się do Ciekienia pod Jasłem do znajdujących się tam zakonnie zgromadzenia ss. Norbertanek, gdzie pozostaną aż do czasu wybudowania nowej siedziby w Jasle.

Redaktor *Czasu* dr. Antoni Beaupre objął z dniem dzisiejszym redakcję *Głosu Narodu*.

Emer. radca szkolny Bronisław Trzaskowski, twórca gimnazjum żeńskiego obchodził w poniedziałek złote wesele. W niedzielę odbyła się uroczystość w gimnazjum żeńskim, gdzie uczenie i grono nauczycielskie składało serdeczne życzenia, poczem wręczono jubilatowi dar pamiątkowy. W poniedziałek odbyła się uroczystość kościelna, dokonana przez ks. kanonika Spisa.

Z POZNANIA.

(Telegrafem i pocztą.)

Sprawa znanego najścia na kościół katolicki w Doboczychach przez burmistrza Brandenburgera i żandarmów, rzekomo celem zbliżenia czy ksiądz proboszcz nie udziela dzieciom polskim w kościele nauki języka polskiego, znajduje swój epilog przed sądem. Cały dozorczycki dobieżycki wniosek skargę przeciw burmistrzowi Brandenburgerowi, oraz żandarmowi o najście kościoła. Skarga wniesiona została do prokuratury w Ostrowie. Strona skarżąca zdecydowaną jest w danym razie przejść wszystkie instancje aż do senatu trybunału karnego.

Czas odnowić przedpłatę.

Ostatnie wiadomości.

Wedle *Słowa polskiego* jutrzejszy wyjazd namiestnika hr. Pinińskiego do Wiednia pozostaje w łączności ze sprawą nominacji nowego marszałka krajowego. *Słowo* dodaje, że w czasie tym powołany zostanie do Wiednia także Andrzej hr. Potocki, którego dziennik ten wskazuje jako domniemanego przyszłego marszałka.

Przegląd również zapewnia, że niebawem Andrzej hr. Potocki zamianowany zostanie marszałkiem.

Wedle *Polityki* sobotnia rada gabinetowa, w której wzięli udział pod przewodnictwem dra Koerbera wszyscy ministrowie, zajmowała się obok spraw bieżących także parlamentarnymi pracami przygotowawczymi a mianowicie tymi projektami rządowymi, które mają być przedłożone izbie w ciągu sesji jesiennej. Dzień zebrania się rady państwa nie jest jeszcze stanowczo oznaczony, niewątpliwie jednak przypadnie na drugą połowę października.

N. fr. *Presse* o radzie tej ministeryjnej notuje, że zajmowała się wyłącznie sprawami bieżącymi, bo przygotowania do przyszłej sesji jesiennej jeszcze niedaleko postąpiły, w szczególności zaś, budżet na r. 1902 nie jest w całości przygotowany.

Wynik wyboru.

(Tel. „Gaz. Nar.”)

Kraków 16 wrzesnia.

Wybór czwartego posła do Sejmu rozpoczął się o 9 rano. Ruch dosyć ożywiony. Do godz. 12 w południe głosowało przeszło 2,000. Z tego otrzymał p. Rotter 1123 głosów, dr. Horowitz 937.

Kraków 16 wrzesnia.

Godz. trzy kwadrans na 1. Obaj kandydaci mają mniej więcej równą ilość głosów. Szanse ich ważą się.

Kraków 16 wrzesnia.

Do godziny 5 popołudniu głosowało 3242, z tych otrzymał Horowitz 1458 a Rotter 1787 głosów. Głosowanie trwa dalej.

Telegramy i telefonematy.

Sejmy.

Capo d'Istria 15 wrzesnia. Dziś po otwarciu sejmu w obecności 27 posłów oświadczył marszałek, że nadeszła właśnie wiadomość o

śmierci Mac Kinleya i prosił o upoważnienie do przesłania imieniem kraju kondolencji, co też natychmiast uchwalono.

Sejm węgierski.

Budapeszt 14 wrzesnia. Były poseł Ugron, pomimo stanowczego oświadczenia, że wycofuje się zupełnie z życia politycznego, przyjął ofiarowany mu mandat i przyrzekł pojawić się jutro w okręgu wyborczym.

Car w Niemczech.

Kilonia 15 wrzesnia. Car Mikołaj przybył tu o godz. 1/3 popołudniu.

Gdańsk 15 wrzesnia. W odpowiedzi na przemówienie burmistrza przy podaniu pułhara wygłosił cesarz Wilhelm przemówienie, w którym powiedział: „Wracam właśnie z nadzwyczaj ważnego spotkania z moim przyjacielem cesarzem rosyjskim; spotkanie to miało przebieg zadowalający w zupełności nas obu, a utwierdziło mnie w przekonaniu, że pokój europejski dla wszystkich narodów przez długi czas zostanie utrzymany. Fakt ten bardzo mnie cieszy i z tem lżejszym sercem przybywam do tego pięknego miasta handlowego.

Następnie mówił cesarz o rozwoju Gdańska i pił na pomyślność miasta.

Zatarg o zakład św. Hieronima.

Rzym 15 wrzesnia. Dziś wydano wyrok w sprawie zakładu św. Hieronima i doręczono go rektorowi Pazmanowi. Wyrok przyznaje, że nastąpiło naruszenie posiadłości, poczem uznaje, że rektor Pazman de facto znajduje się w posiadaniu instytutu. W końcu wyrok orzeka, że ponieważ instytut podlega jurysdykcji rządu włoskiego, gabinet włoski miał prawo zamianować komisarza rządowego i skargę z tego powodu nie jest uzasadniona. Wreszcie wezwano w wyroku rektora Pazmana, aby wniósł dalsze swoje pretensje o odszkodowanie do dnia 21 bm.

Podróż cara do Francji.

Kilonia 16 wrzesnia. Carsstwo odjechał dziś rano na okręcie „Standart” do Francji.

Zamach na Mac-Kinleya.

Buffalo 15 wrzesnia. O ostatnich chwilach prezydenta Mac Kinleya donoszą: Ostatnie słowa prezydenta przed utratą przytomności były: „Bądźcie wszyscy zdrowi. Jest to żrządzenie Boskie. Niech się dzieje wola Boża.” Bezpośredniej przyczyny śmierci jeszcze nie stwierdzono. Z tego powodu okazała się potrzebną sekcya zwłok. Zwłoki będą przewiezione do Waszyngtonu i tam na koszt państwa przechowane. Wiceprezydent Roosevelt złoży przysięgę urzędową w tej miejscowości, w której otrzymał pierwszą wiadomość o zgonie prezydenta. Ministrowie natychmiast podadzą się do dymisji, aby Rooseveltowi dać sposobność do utworzenia takiego gabinetu, jaki sobie mieć życzy. Aż do chwili, w której Roosevelt obejmie, według postanowień konstytucji, kierownictwo spraw publicznych Stanów Zjednoczonych, prowadzić będzie sprawy rządowe sekretarz stanu Hay, jako najstarszy z członków gabinetu. Według powszechnie panującego zdania, kongres zbierze się dopiero w grudniu.

Wiedeń 15 wrzesnia. „Polit. Corr.” donosi: Minister spraw zagranicznych hr. Gołuchowski polecił austro-węgierskiemu ambasadorowi w Waszyngtonie, aby wyraził rządowi Stanów Zjednoczonych najgorętsze współczucie z powodu tragicznej śmierci Mac Kinleya. Popołudniu udał się hr. Gołuchowski do tutejszej ambasady amerykańskiej, aby osobiście złożyć kondolencje.

Rzym 15 wrzesnia. Ojciec św. i król Wiktor Emanuel wystosowali telegramy kondolencyjne do Waszyngtonu.

Po nadejściu wieści o śmierci Mac Kinleya przesłał prezydent ministrów Zardelli telegraficznie kondolencje do Waszyngtonu, oraz udał się do amerykańskiej ambasady, celem osobistego wyrażenia kondolencji.

Gdańsk 15 wrzesnia. Cesarz Wilhelm wystosował do wdowy po Mac Kinleyu do sekretarza stanu Haya telegramy kondolencyjne.

Paryż 15 wrzesnia. Prezydent Loubet po otrzymaniu wiadomości o zgonie Mac Kinleya wystąpił do wdowy po prezydencie telegraficznie kondolencje. Tak samo depesze wystąpił minister spraw zagranicznych Delcassé.

Londyn 15 wrzesnia. Na wiadomość o zgonie Mac Kinleya giełdy zostały natychmiast zamknięte.

Buffalo 15 wrzesnia. Wystawa wszechamerykańska, którą wczoraj ze względu na krytyczny stan Mac Kinleya już o 8 wieczorem zamknięto, była i dziś przez cały dzień na znak żałoby zamknięta.

Buffalo 16 wrzesnia. Sprawozdanie lekarzy o dokonanej na zwłokach Mac Kinleya sekcji brzmi: Kula, która ugodziła w pierś, nie przebiła nawet skóry, powodując nieznaczne tylko obrażenia. Druga jednakże kula przedziurawiła obie ściany żołądka. Oba otwory zaszyto przy ope-

racyi jednakże, jednakże dokoła obu otworów tych wytworzyło się zapalenie tkanki. Kula poszła dalej aż do tylnej ściany jamy brzusznej, przyczem naruszyła górną część nerek. I tu powstało zapalenie. Śmierć była następstwem zapalenia. Żadne środki chirurgiczne ani medyczne nie były w stanie zapobiec śmierci, która była bezpośrednim następstwem ran od kuli.

Buffalo d. 16 wrzesnia. W domu Wilcocks'a odbyło się wczoraj złożenie przysięgi przez wiceprezydenta Roosevelta, w obecności ministrów i innych osobistości. Sekretarz departamentu wojennego Root, ze łzami w oczach zawiadomił Roosevelta urzędowo o zgonie prezydenta, poczem oświadczył mu, że gabinet uchwalił prosić go o złożenie przysięgi. Roosevelt odpowiedział na to, że stosownie do życzenia ministrów natychmiast złoży przysięgę, przyczem wyraził przekonanie, że polityka rozwinęta przez Mac Kinleya, mająca na oku pokój, rozwój i honor ukończanej ojczyzny powinna być nadal bez zmiany prowadzona. Z kolei odbyło się złożenie przysięgi. Roosevelt wezwał jeszcze członków gabinetu, aby przynajmniej na razie zatrzymali portfele swe, co mu też przyrzeczono. Terminu zwołania kongresu nie oznaczono, gdyż jest to obecnie niepotrzebne.

Buffalo 16 wrzesnia. Po nabożeństwie odprawionem wczoraj rano, złożono zwłoki Mac Kinleya w hali miejskiej na katafalku, gdzie mają leżeć do poniedziałku.

Buffalo 16 wrzesnia. Roosevelt wydał proklamację postanawiającą, aby we czwartek, jako w dniu pogrzebu Mac Kinleya, odprawione były w całych Stanach Zjednoczonych nabożeństwa żałobne.

Chicago 16 wrzesnia. Policja nie ma żadnych dowodów istnienia spisku na Mac Kinleya, z powodu tego zaniesia dalszego śledztwa w tym kierunku.

Cleveland d. 16 wrzesnia. Ojciec sprawy zamachu Ozołgosza udał się do Buffalo, aby nakłonić syna, by zeznał wszystko, co wie. szczególnie zaś, czy istniał spisek na Mac Kinleya.

Buffalo 16 wrzesnia. Wczoraj o godzinie 11 przed południem odbyła się w domu Milburna, prezydenta wystawy (gdzie Mac Kinley zakończył życie) nabożeństwo żałobne; była na niem wdowa po Mac Kinleyu, Roosevelt, członkowie gabinetu i inne wybitne osobistości. Następnie przewieziono zwłoki do hali miejskiej (City-Hall), gdzie złożono je na katafalku i wystawiono na widok publiczny.

Waszyngton 16 wrzesnia. Sekretarz stanu Hay zawiadomił w okólniku urzędowym zagranicznych posłów i ambasadorów o śmierci Mac Kinleya i objęciu urzędu prezydenta Stanów Zjednoczonych przez Roosevelta.

Anglia i Transvaal.

Capetown 15 wrzesnia. Parlament kraju Przylądkowego odroczone do 1 listopada.

Londyn 15 wrzesnia. „Daily Mail” donosi z Capetownu: Położenie w koloniach Przylądka jest bardzo smutne. Bardzo wielu mieszkańców przyłącza się do Boerów. Dziś nadeszła wiadomość, że bardzo wiele okręgów znajduje się w stanie formalnego buntu.

Capetown 16 wrzesnia. Panuje tu powszechne przekonanie, że znana proklamacya mały tylko miał skutek.

Bloemfontein 16 wrzesnia. Major Gamant, operujący przeciw komendantowi Boerów Hercegowi zabrał 11 Boerów do niewoli. 234 Boerów złożyło w ręce Anglików przysięgę wierności.

Róme.

Kolonia 16 wrzesnia. „Koeln. Zig.” donosi, że od 14 bm. zabronione zostały raz na zawsze wszystkie anarchy tyczne zebrania w całych Niemczech.

Gdańsk 10 wrzesnia. Przybył tu książę chiński Czun w przejeździe na wielkie manewry, na które zaprosił go cesarz Wilhelm.

Nowy Jork 16 wrzesnia. Strajk robotników fabryk stalowych został wczoraj ukończony. Pełnomocnicy obu stron podpisali obojętną umowę, której jednakże nie ogłoszono.

Paryż 16 wrzesnia. Przybył tu rosyjski minister spraw zagranicznych hr. Lamsdorff. Na dworcu kolejowym powitał go minister Delcassé.

Rzym 16 wrzesnia. „Tribuna” donosi, że królowa wdowa Małgorzata wybiera się wkrótce „incognito” w podróż po Niemczech, Belgii i Austrii.

Konstantynopol 16 wrzesnia. Do tej chwili brak wiarygodnych wiadomości o krwawych wypadkach w Musz (w Armenii tureckiej) w czasie których utraciło życie wiele Armeńczyków. W kołach wysokiej Porty utrzymują, że stronną wyzywającą byli Armeńczycy. Słychać, iż ambasada rosyjska otrzymała szczegółowe sprawozdanie o tem zajściu, które jednakże trzymane jest w ściślejszej tajemnicy.

Wielkie wzburzenie wywołało tu areztowanie pewnej z Syzy przybyłej kobiety, przy której podczas rewizyi cłowej znaleziono 7 kilo dynamitu. Dynamit ten był umieszczony w pudełku, jakie bywa używane do opakowania bombonów. Areztowana tłumaczy się, że pudełko to otrzymała w chwili odjazdu ze Syry od jakiegoś nieznajomego mężczyzny z poleceniem, aby je wręczyła temu, który o nie się zapyta w chwili wysiadania na ląd w Konstantynopolu.

Madryt 16 wrzesnia. W Almoross (pow. Toledo) przyszło do rozruchów, zwróconych przeciw żandarmeryi, która areztowała pewnego człowieka. Żandarmi musieli schronić się do ratusza. Padło kilka strzałów. Głównych podżegaczy uwieziono.

Dział ekonomiczny.

Losowanie. Przy ciągnięciu serbskich losów tytoniowych padła główna wygrana 75,000 franków na seryę 2644 nr. 82.

Wiadomości giełdowe.

Wiedeń d. 16 wrzesnia. (Telegram *Gazety Narodowej*). Zamknięcie giełdy o godz. 2 minut 30 po południu. Akcje austr. zał. kredyty. 616.—, węg. zakładu kredyty. 621.—, Anglobanku 261.—, Unionbanku 519.—, Banku dla krajów koronowych 395.—, Bankvereina 427.50, Bodencreditu 844.—, Gal. Banku hipot. —.—, kolei państw. 615.50, kolei południowej 81.50, tramwaju A. 226.—, B. 220.—, kolei Elbthal 457.50, kolei północnej 5430, kolei czerniowieckiej —.—, alpejskiej 341.50, Rima Muranya 406.—, praskiego towarz. żel. 1440, fabryki broni 248.—, tureckie tytoniowe 276.—, oblig. węg. indemniz. 92.15, renta majowa 98.45, austr. renta koronowa 95.50, węg. renta koronowa 92.55, 56-let. listy tow. kredyty ziemsk. 90.85, 4-procent. listy banku krajow. 92.—, 4 1/2 procent. listy banku krajow. 99.30, 4-procent listy banku hipotecznego 89.50, 4 1/2 procent. listy banku hipotecznego 97.35, 5-procent. listy banku hipot. 109.50, 4-procent. galic. obligac. propinac. 96.30, 4-procent. galic. pożyczka kraj. z 1893 r. 92.65, 4-procent. pożyczka m. Lwowa 87.75, losy tureckie 95.—, marki 117.10, rubla 253.25

Berlin 15 wrzesnia. Zamknięcie giełdy. Bank noty austriackie 85.30, (podług obliczenia procentowego), Spirytus —.—, Austriackie kredyty —.—, Disc. Commandit —.—.

Paryż 15 wrzesnia. Giełda wieczorna. Trzyprocentowa renta 101.80. Mąka —.—.

Z rynków towarowych.

Lwów dnia 16 wrzesnia. (Przedruk z *urzędowej Gazety Lwowskiej*). Pszenica gotowa 7.50 do 7.70, pszenica na termin 7.25 do 7.50. żyto gotowe 6.30 do 6.60, żyto gotowe na termin 6.20 do 6.40, owies obrocny gotowy 6.80 do 7.—, owies na termin 5.80 do 6.10, jęczmień pastewny 5.25 do 5.50, jęczmień brow. 6.25 do 7.—, groch do gotowania 7.00, do 9.—, wyka 0.—, do 0.—, nasienie liniane —.—, do —.—, nasienie konopne —.—, bob —.—, do —.—, bobik 5.75 do 6.—, hreczka 6.50 do 7.—, koniczyzna czerwona galicyjska 50.— do 55.—, biała 40.— do 60.—, tymotka —.— do —.—, szwedzka —.— do —.—, kukurudza stara 6.— do 6.20, nowa —.— do —.—, chmiel stary —.— do —.—, nowy na 65 kilo —.— do —.—, rzepak 12.75 do 13.25, groch pastewny —.— do —.—, linianka 10.50 do 11.—.

Wiedeń dnia 16 wrzesnia. Cukier (spokojnie) 21.30 do —.—, Nafta galicyjska 84.85 do —.—, Spirytus 42.20 do —.—.

Kurs w koronach i po 50 kłgr. Notowano pszenicę na wiosnę 8.45 do 8.46, na maj-czerwiec —.— do —.—, na jesień 7.98 do 7.99, żyto na wiosnę 7.34 do 7.36, na maj-czerwiec —.— do —.—, na jesień 7.07 do 7.08, kukurudza na maj-czerwiec 5.41 do 5.42, na czerwiec-lipiec —.— do —.—, na lipiec-sierpień 0.— do 0.—, na wrzesień-październik 5.40 do 5.41, owies na wiosnę 7.19 do 7.20, na maj-czerwiec 0.— do 0.—, na jesień 6.83 do 6.84, rzepak na sierpień-wrzesień 14.— do 14.10, olej rzepakowy na kwiecień-maj 0.— do 0.—, na wrzesień-grudzień —.— do —.—.

Uspokojenie: w kursach żyta dobre, zresztą spokojne.

Stan powietrza: pochmurno.

Budapeszt dnia 16 wrzesnia.

Kurs w koronach i po 50 kłgr

Notowano pszenicę na kwiecień 8.30 do 8.31, na maj 0.— do 0.—, na październik 7.84 do 7.85, żyto na kwiecień 7.00 do 7.03, na październik 6.68 do 6.69, owies na kwiecień 6.57 do 6.58, na październik 6.46 do 6.47, kukurudza na sierpień 0.— do 0.—, na wrzesień 0.— do 0.—, na maj (1902) 5.13 do 5.14, rzepak na sierpień —.— do —.—.

Oferty na pszenicę mierne.

Chęć kupna słaba.

Uspokojenie: przyjemne.

Stan powietrza: pada deszcz.

Nadesłane.

Za rubryką Relakcyja nie odpowiada.

Dr. Władysław Kruszyński

sekundaryusz szpitalu powszechnego powrócił z Lubienia i ordynuje jak dawniej, Chorażczyna 25.

Balsam Thierry'go i maść centofoli może być na podstawie bardzo pomyślnego orzeczenia „Ecole superieure de Pharmacie” w Paryżu z d. 21 maja 1897 także do prywatnych osób we Francji wysyłany. W Paryżu główny skład znajduje się w Pharmacie Normale. Jednakże nie tylko we Francji, ale także do wszystkich krajów na świecie eksportują te preparaty a w Londynie na S. W. Briston Road 48 i Glasgow City, 13 Dundas Street — otworzono osobną filię, w której także wszystkie inne galeniczne wyroby mają żywy obdyt. Wyrób odbywa się wyłącznie w Regradzie.

